

VIII.

Az Alkotmánybíróság elnökének végzései

609/I/2000. elnöki végzés

Az Alkotmánybíróság elnöke jogszabály alkotmányellenességének utólagos megállapítása és megsemmisítése tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az indítványt elutasítom.

INDOKOLÁS

I.

Az indítványozó szerint a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Bsz.) 39. § *d), j), g)* pontja, 40. § (2) bekezdése és 41. § (2) bekezdése alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a támadott jogszabályokban az Országos Igazságszolgáltatási Tanács (a továbbiakban: OIT) részére biztosított hatáskörök: így többek között a munkáltatói és személyügyi jogkör, a belső ellenőrzés és a pénzügyi ellenőrzés irányítása, illetve felügyelete, továbbá az a helyzet, amely szerint a bíróságok személyzeti kérdéseiben széles körű felhatalmazással rendelkező OIT látja el a bíróságok képviselőjét az ellenük indított perekben, sérti a bírói függetlenséget, s így alkotmányellenes. Ugyancsak az Alkotmányba ütközőnek tartja, hogy az OIT elnöke egyben a Legfelsőbb Bíróság elnöke is.

Indítványa alapjául az Alkotmány 9. § (1) bekezdése által garantált, a tulajdoni formák egyenlőségéhez való jogot, a (2) bekezdésében oltalmazott a vállalkozás szabadságához és a gazdasági verseny szabadságához való jogot, illetve az Alkotmány 57. § (1) bekezdésére hivatkozással a törvény előtti egyenlőséghez való jogot jelölte meg.

II.

Az indítvány nyilvánvalóan alaptalan.

A Bsz. támadott rendelkezései és az Alkotmány felhívott szabályai között az indítványban foglalt indokok alapján nem állapítható meg értékelhető alkotmányjogi összefüggés. Az indítványozó a Bsz. e rendelkezéseinek támadásával valójában a konkrét bírósági ügyének felülvizsgálatát kívánja az Alkotmánybíróságtól,

amelyre — az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 1. §-ában foglaltakra figyelemmel — nincs hatásköre.

Fentiekre figyelemmel az indítványt az Abtv. 23. § (1) bekezdése alapján — mint nyilvánvalóan alaptalant — elutasítom.

Budapest, 2004. február 4.

Dr. Holló András s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

760/I/2003. AB elnöki végzés

Az Alkotmánybíróság elnöke mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló indítvány ügyében meghozta a következő

végzést:

Az indítványt elutasítom.

INDOKOLÁS

1. Az indítványozó mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítását kezdeményezte, mivel véleménye szerint az Országgyűlés az Alkotmány 68. §-ában foglalt jogalkotói feladatát elmulasztotta, és ezzel alkotmányellenes helyzetet idézett elő. Az indítványozó kifejtette, hogy az Országgyűlés az Alkotmánybíróság 35/1992. (VI.10.) AB határozata (a továbbiakban: Abh.) ellenére, a mai napig nem alkotott törvényt a nemzeti és etnikai kisebbségek országgyűlési képviseléről, illetve utal a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény 20. § (1) bekezdésére is, amelynek értelmében: „A kisebbségeknek — külön törvényben meghatározott módon — joguk van az országgyűlési képviseletre.” Az indítványozó szerint a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Vet.) megalkotásakor kellett volna a kisebbségek képviseletét teljeskörűen rendezni, így a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség a Vet. tekintetében áll fenn.

2. Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban megállapította: „Az Alkotmány 68. § (1) bekezdése kimondja: „A Magyar Köztársaságban élő nemzeti és etnikai kisebbségek részesei a nép hatalmának; államalkotó tényezők”, míg a (2) bekezdés megállapítja: „A Magyar Köztársaság védelemben részesíti a nemzeti és etnikai kisebbségeket. Biztosítja kollektív részvételüket a közéletben, saját kultúrájuk ápolását, anyanyelvük használatát, az anyanyelvű oktatást, a saját nyelven való névhasználat jogát.” Az Alkotmánynak az a megállapítása, amely a nemzeti és etnikai kisebbségeket államalkotó tényezőknek ismeri el, a kisebbségek jogainak törvényi szabályozását kiemelkedő fontosságúvá teszi. E jogok körében, illetve ezek mellett, az Alkotmány a nemzeti és etnikai kisebbségek képviseletét külön is megnevezi. A képviselet szükséges előfeltétele annak, hogy a nemzeti és etnikai kisebbségek államalkotó tényezői szerepüket betölthessék.” (ABH 1992, 204, 205.) Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban megállapította a mulasztásból eredő alkotmányellenes helyzet fennállását, és a törvényhozást felhívta arra, hogy mulasztását 1992. de-

cember 1-jéig pótolja. Kimondta azt is, hogy „a törvényalkotó szabadságában áll, és annak mérlegelése alá tartozik, hogy jogalkotói feladatának egy vagy több törvény megalkotásával tesz eleget.” (ABH 1992, 204, 205.) A 24/1994. (V. 6.) AB végzés tárgya is a nemzeti és etnikai kisebbségek képviselőire vonatkozó szabályozás hiánya volt. A végzés megállapította, hogy „a kisebbségek országgyűlési képviselőire vonatkozó külön törvényi szabályozás e végzés meghozataláig nem született meg” (ABH 1994, 377, 378.), de az Abh.-ban egyszer már megállapított mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességre tekintettel az Alkotmánybíróság a mulasztás megállapítására vonatkozó kérelmet — érdemi vizsgálat nélkül — visszautasította.

3. Jelen ügyben az indítványozó az Alkotmány 68. §-ából fakadó, a nemzeti és etnikai kisebbségek országgyűlési képviselőit érintő mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítását ismételten kéri. Az indítvány az alkotmánybírói eljárásban „ítélt dolognak” minősül, mivel az indítványozó annak határozati megállapítását kéri, amely tekintetében az Alkotmánybíróság az Abh.-ban már döntött. Ha a jogalkotó a jogalkotói feladat teljesítésére megadott határidőn belül szabályozási kötelezettségének nem tesz eleget, az Alkotmánybíróságnak nincs lehetősége a mulasztás újbóli megállapítására vagy a jogalkotás egyéb módon való kikényszerítésére.

Az indítványozó szerint a mulasztás a Vet. tekintetében áll fenn. Sem az Abh., sem pedig a 24/1994. (V. 6.) AB végzés nem kötötte ki, hogy az Országgyűlésnek a szabályozási kötelezettségét melyik törvényben kell rendeznie, e tekintetben az Alkotmánybíróság a törvényalkotó szabadságát hangsúlyozta (lásd: ABH 1994, 377, 378.). Így sem az Alkotmány 68. §-ából, sem pedig az Abh.-ból nem következik, hogy a mulasztás kifejezetten a Vet. tekintetében áll fenn.

A fentiek alapján az indítványt, az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. tv. 23. § (1) bekezdése alapján — mint nyilvánvalóan alaptalant — elutasítom.

Budapest, 2004. január 13.

Dr. Holló András s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

116/I/2004. AB elnöki végzés

Az Alkotmánybíróság elnöke alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az indítványt elutasítom.

INDOKOLÁS

1. Az indítványozó kárpótlási ügyével fordult az Alkotmánybírósághoz. A tulajdoni igények elévülhetetlenségére hivatkozva a lakásingatlanát államosító törvénytelen határozat felülvizsgálatát kérte.

Az Alkotmánybíróság főtíkára által részére megküldött tájékoztatást követően újabb beadványt nyújtott be, amelyben már nem „egyedi ügy”, hanem „a kettős jogtalanságot elszenvedettek és leszármazottak” kártalanítását kérte. Arra is hivatkozott, hogy az egyes házingatlanok állami tulajdonba vételéről szóló 1952. évi 4. tvr. (a továbbiakban: Tvr.) sérti az Alkotmánynak a tulajdonjog védelméről rendelkező 13. §-át. Kezdeményezte a Tvr. alapján jogsérelmet szenvedettek helyzetének felülvizsgálatát.

2. Az indítvány nyilvánvalóan alaptalan. Az indítványozó alkotmányjogi panasznak nevezett beadványában egyéni jogsérelem, majd az államosítás más érintettjei által elszenvedett méltánytalanságok orvoslását kérte.

Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 48. § (1) bekezdése szerint az Alkotmányban biztosított jogainak megsértése miatt alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz az, akinek jogsérelme az alkotmányellenes jogszabály alkalmazása folytán következett be, és egyéb jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, illetőleg más jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. A (2) bekezdés értelmében az alkotmányjogi panaszt a jogerős határozat kézbesítésétől számított 60 napon belül lehet az Alkotmánybírósághoz írásban benyújtani.

Az indítványozó az Abtv. említett rendelkezésének megfelelő jogsérelemre nem hivatkozott. Az Alkotmánybíróság eljárása során azt is megállapította, hogy a Tvr.-t a 27/1991. (V. 20.) AB határozat (ABH 1991, 73, 87.) már megsemmisítette. A kárpótlási ügyekben hozott konkrét hatósági döntések felülvizsgálatára — az Abtv. I. §-ában foglaltakra figyelemmel — az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre.

A vázoltakra tekintettel az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 23. § (1) bekezdése alapján — mint nyilvánvalóan alaptalant — elutasítottam.

Budapest, 2004. június 18.

Dr. Holló András s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

262/I/2004. AB elnöki végzés

Az Alkotmánybíróság elnöke jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az indítványt elutasítom.

INDOKOLÁS

I.

Az indítványozó az Alkotmány 70/A. § (3) bekezdésében írt jogegyenlőség megvalósulásának sérelmét látja abban, hogy az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény (a továbbiakban: *Üt.*) 4. §-a szerint ügyvédet mindenki szabadon választhat, másfelől azonban e törvény 24. §-ának (1) bekezdése alapján az ügyvéd nem köteles a megbízást elfogadni, noha a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (a továbbiakban: *Pp.*) 73/A. § a) pontja szerinti eljárásban a jogi képviselőt kötelező.

Az indítványozó a saját ügyében eredménytelenül kísérelt meg ügyvédi megbízást adni, ezt követően ügyvéd nélkül eljárva fellebbezését a Fővárosi Ítéltábla, majd felülvizsgálati kérelmét a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága elutasította, mert a *Pp.* 73/A. § a) pontja szerint e bíróságok előtt az általa kezdeményezett eljárásokban kötelező a jogi képviselő. Indítványában kifejtette, hogy kizárt a jogegyenlőség, ha az ügyvédek egységesen megtagadják a megbízás elfogadását, így nem minden állampolgár számára válik lehetővé a jogi képviselő igénybevétele; megfosztják a fellebbezés lehetőségétől. Ezért az Alkotmánybíróságtól az említett rendelkezések közti „összhang megteremtését”, valamint a Fővárosi Ítéltábla és a Legfelsőbb Bíróság általa sérelmezett végzésének hatályon kívül helyezését kéri.

II.

Az indítvány nyilvánvalóan alaptalan.

Az *Üt.* által alapvetően kimondott szabad ügyvédválasztás joga nyilvánvalóan az ügyfelet illeti meg és csak törvényes keretek között gyakorolható, így csak az olyan ügyvéd megbízására ad jogot, aki hivatását jogszerűen, a törvényes feltéte-

leknek eleget téve gyakorolja. Ez utóbbi feltételek között maga az Út. írja elő, hogy az ügyvéd nem vállalhat olyan kötelezettséget, amely a hivatásbeli függetlenségét veszélyezteti, tevékenységét a jogszabályok megtartásával köteles gyakorolni, továbbá nem működhet közre olyan esetben, amikor ez hivatásával nem egyeztethető össze, így különösen akkor, ha a közreműködését olyan jogügyletnek kéri, amely jogszabályba ütközik, vagy jogszabály megkerülésére irányul (Út. 3. §). Az ügyvéd tehát tevékenységét a törvényes keretek között, a tevékenység szabad és független voltát megőrizve, a jogi és etikai normáknak megfelelően, legjobb tudása szerint, lelkiismeretesen eljárva gyakorolhatja. Ugyanilyen korlátok között, legjobb tudása és képességei szerint döntheti el, hogy elfogadja-e a megbízást, vállalkozik-e valamely ügyben a képviselőre. Mindebből következik, hogy a szabad ügyvédválasztás mellett az ügyvéd szabad ügy vállalási joga olyan alapvető feltétel, amely nélkül hivatását nem gyakorolhatná. Az alkotmányos jogegyenlőség és az indítványban kifogásolt normák között nincs alkotmányos összefüggés.

Az indítványozó az ügyében hozott bírósági döntések felülvizsgálatát is kívánja, amire az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 1. §-ában foglaltakra figyelemmel az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre.

Fentiekre tekintettel az indítványt az Abtv. 23. § (1) bekezdése alapján — mint nyilvánvalóan alaptalant — elutasítottam.

Budapest, 2004. augusztus 23.

Dr. Holló András s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

345/I/2004. AB elnöki végzés

Az Alkotmánybíróság elnöke alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az indítványt elutasítom.

INDOKOLÁS

I.

Az indítványozó a Pesti Központi Kerületi Bíróság 4. B. XIII. 24.986/2003/2. számú, valamint a Fővárosi Bíróság mint másodfokú bíróság 20. Bf. XIII. 5207/2004/2. számú végzése ellen nyújtott be alkotmányjogi panaszt. Álláspontja szerint az, hogy a bíróságok a feljelentése alapján miatt indult eljárást a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 173. § (3) bekezdésére hivatkozással — büntethetőséget kizáró ok miatt — megszüntették, sértette az Alkotmány 8. § (1) bekezdését (az alapvető jogok állam általi elismerése, tiszteletben tartása és védelme), az 50. § (1) bekezdését (a természetes személyek jogainak és érdekeinek bíróság általi védelme, a bűncselekmények elkövetőinek megbüntetése), az 59. § (1) bekezdését (jóhírnévhez való jog), valamint a 70/K. §-t (alapvető jogok sérelme miatti igények érvényesíthetősége a bíróság előtt).

A Be. 173. § (3) bekezdése szerint a magánindítványra üldözendő bűncselekmények esetén a magánindítványt attól a naptól számított harminc napon belül kell előterjeszteni, amelyen a magánindítványra jogosult a bűncselekmény elkövetőjének kilétéről tudomást szerez.

II.

Az indítvány nyilvánvalóan alaptalan.

A magánindítványra büntetendő és magánvádra üldözendő cselekmények esetén az állam a bűncselekmény sértettjére vagy a helyette feljogosított személyre bízva annak eldöntését, hogy kívánja-e a büntető igényt érvényesíteni. Az igényérvényesítésre nyitva álló határidő kezdő időpontjának az elkövető kilétéről való tudo-

másszerzéshez kötése nincs összefüggésben az indítványozó által megjelölt alkotmányi rendelkezésekkel. Az indítványozó a Be. 173. § (3) bekezdésébe foglalt e számítási szabály támadásával valójában a konkrét bírósági döntések felülvizsgálatát kívánja az Alkotmánybíróságtól, amire — az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban Abtv.) 1. §-ában foglaltakra figyelemmel — nincs hatásköre.

Fentiekre tekintettel az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 23. § (1) bekezdése alapján — mint nyilvánvalóan alaptalant — elutasítottam.

Budapest, 2004. június 22.

Dr. Holló András s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

346/I/2004. AB elnöki végzés

Az Alkotmánybíróság elnöke alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az indítvány elutasítom.

INDOKOLÁS

1. Az indítványozó öregségi nyugellátása felülvizsgálatát és újbóli megállapítását kérte. Úgy vélte, hogy a nyugdíja ügyében 1985-ben hozott határozat törvénysértő.

Az Alkotmánybíróság főttkára által részére megküldött tájékoztatást követően „jogorvoslattal” élt és személyes meghallgatását, valamint pártfogó ügyvéd kirendelését kezdeményezte. Újabb, „felülvizsgálati kérelemként” jelölt beadványában jogi felvilágosításért folyamodott és annak elbírálását kérte, hogy öregségi nyugdíjának megállapítására „alkotmányosan vagy alkotmánysértően” került-e sor.

2. Az indítvány nyilvánvalóan alaptalan.

Az indítványozó első kérelmében, majd jogorvoslatnak, illetve felülvizsgálati kérelemnek nevezett beadványaiban egyéni jogsérelem, öregségi nyugdíja sérelmesnek vélt megállapításának orvoslását kérte.

Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 48. § (1) bekezdése szerint az Alkotmányban biztosított jogainak megsértése miatt alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz az, akinek jogséremlme az alkotmányellenes jogszabály alkalmazása folytán következett be, és egyéb jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, illetőleg más jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. A (2) bekezdés értelmében az alkotmányjogi panaszt a jogerős határozat kézbesítésétől számított 60 napon belül lehet az Alkotmánybírósághoz írásban benyújtani.

Az indítványozó az Abtv. említett rendelkezésének megfelelő jogsérelemre nem hivatkozott. A nyugdíj-megállapítás ügyében hozott konkrét hatósági döntések felülvizsgálatára — az Abtv. I. §-ában foglaltakra figyelemmel — az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre.

A vázoltakra tekintettel az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 23. § (1) bekezdése alapján — mint nyilvánvalóan alaptalant — elutasítottam.

Budapest, 2004. szeptember 1.

Dr. Holló András s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

383/I/2004. elnöki végzés

Az Alkotmánybíróság elnöke jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára és megsemmisítésére irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az indítványt elutasítom.

INDOKOLÁS

1. Az indítványozó a Washingtonban, 1973. március 3. napján elfogadott, a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről szóló Egyezmény végrehajtásáról szóló 271/2002. (XII. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) alkotmányosságát kifogásolta. Kifejtette, hogy az R. 6. § (2) bekezdésének c) pontja környezetvédelmi okokból megtiltja a cége által importált vörösfülű ékszerteknős Magyarországra való behozatalát, melynek következtében teljesíthetetlené váltak cége 2002-ben megkötött, 2003-ra és 2004-re szóló import-szerződésai. Rámutatott, hogy az R. nem tartalmaz olyan klauzulát, mely védelemben részesítené a hatálybalépése előtt megkötött szerződéseket. Sérelmezte, hogy az R. elfogadása és hatálybalépése között csupán nyolc nap telt el, mely nem elegendő az új rendelkezések alkalmazására való felkészüléshez. Az indítványozó véleménye szerint az R. sérti az Alkotmány 7. § (1) bekezdését, mely a nemzetközi jog általánosan elismert szabályainak elfogadásáról, valamint a nemzetközi jogi kötelezettségek és a belső jog összhangjának biztosításáról rendelkezik. Az indítványozó értelmezése szerint a cége által vállalt nemzetközi szerződési kötelezettséggel kapcsolatban is fennáll az összhang biztosításának kötelezettsége, ezért szerződéseiket az említett alkotmányos szabály értelmében a — véleménye szerint alkotmányellenes — belső joggal szemben védelemben kell részesíteni. Az indítványozó az Alkotmány ezen rendelkezésének sérelme miatt kérte az R. teljes vagy részleges megsemmisítését.

2. Az indítvány nyilvánvalóan alaptalan.

Az indítványozó tévesen értelmezi az Alkotmány 7. § (1) bekezdését. Az Alkotmány említett rendelkezése és a R. között az indítvány alapján alkotmányjogilag értékelhető összefüggés nem állapítható meg. Az Alkotmány ezen bekezdése az államnak a nemzetközi jogi kötelezettségek és a belső jog összhangjának megteremtésére irányuló kötelezettségét szabályozza, s nem az állampolgárok szerződés-

ses viszonyait és nemzetközi kapcsolatait. Az összhang biztosításának követelménye azt jelenti, hogy hazai jogszabály vagy az állami irányítás egyéb jogi eszköze nem tartalmazhat a nemzetközi szerződésekkel és a nemzetközi jog részét képező egyéb jogforrásokkal ellentétes rendelkezéseket. Az állampolgárok nemzetközi elemet tartalmazó magánjogi szerződésai a nemzetközi elem ellenére sem a nemzetközi jog részei, ezért ebből a szempontból nem részesülhetnek védelemben az Alkotmány 7. § (1) bekezdése alapján.

Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. §-a és a 21. § (3) bekezdése értelmében jogszabály vagy az állami irányítás egyéb jogi eszköze nemzetközi szerződésbe ütközés miatt történő megsemmisítését csak a törvényben meghatározott személyek (pl. a köztársasági elnök, a Kormány vagy valamely tagja, országgyűlési képviselők stb.) indítványozhatják.

A fentiekre tekintettel az indítványt az Alkotmánybíróságról szóló 1998. évi XXXII. törvény 23. §-ának (1) bekezdése alapján — mint nyilvánvalóan alaptalant — elutasítom.

Budapest, 2004. május 25.

Dr. Holló András s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke